

eP Panorama ECONOMIA

Conseqüències de la crisi

La pobresa energètica afecta 11 de cada 100 llars catalanes

Cobrir les carències de 325.021 famílies costaria 16 milions, segons un estudi fet per a la Generalitat

L'informe d'Ivàlua situa en 854.710 les persones que tenen dificultats per pagar la llum o el gas

AGUSTÍ SALA
BARCELONA

Almenys 325.021 llars catalanes, l'11% del total, estan afectades per la pobresa energètica, és a dir, la dificultat de fer front a la factura dels serveis de llum, gas i aigua més bàsics. Aquest és el resultat d'un estudi elaborat per Ivàlua, un consorci públic en què participen la Generalitat, la Diputació de Barcelona i la Universitat Pompeu Fabra (UPF), entre altres organismes, segons el qual cobrir aquesta carència costaria anualment uns 16,3 milions d'euros. L'objectiu de l'anàlisi és «estimar el cost pressupostari de donar cobertura a totes les persones que es troben en aquesta situació a Catalunya».

Les estimacions s'han fet per encàrrec de la Vicepresidència i Conselleria d'Economia d'Oriol Junqueras i són preliminars. Els resultats rebaixen de manera substancial els càlculs portats a terme amb el mètode de considerar que estan en aquesta situació aquelles cases en què els costos de llum, gas i aigua suposen més del 10% de la seva renda disponible, perquè d'aquesta manera, «fins i tot les famílies situades a la part més alta de la distribució de la renda serien considerades pobres energètics», adverteix l'informe.

També són diferents dels càlculs fets amb el mètode britànic, que relaciona els alts costos energètics amb les rendes baixes. Amb el llindar del 10% de despesa energètica, la xifra de llars afectades a Catalunya puja a 551.550, el 18,7% del total; i amb el mètode britànic, a 397.289, el 13,5% del total. Els costos per cobrir aquesta carència serien de 29,9 milions i de 19,8 milions d'euros, respectivament.

NOU INDICADOR // En l'informe es defensa un indicador propi. En lloc de tenir en compte només el cost energètic en relació amb la renda disponible de la família, es basa en la factura que haurien de pagar les llars per situar-se en la mitjana de confort de la població tenint en compte factors com la localització, la superfície de la vivenda o la climatologia. A més, es descompta la part dedicada a energia i es determina si la renda passa d'aquesta manera a ser inferior al llindar de risc de pobresa, a diferència del sistema britànic.

Amb aquesta fórmula només es consideren pobres energètics les cases situades als trams de rendes

RADIOGRAFIA DE LA POBRESA ENERGÈTICA A CATALUNYA

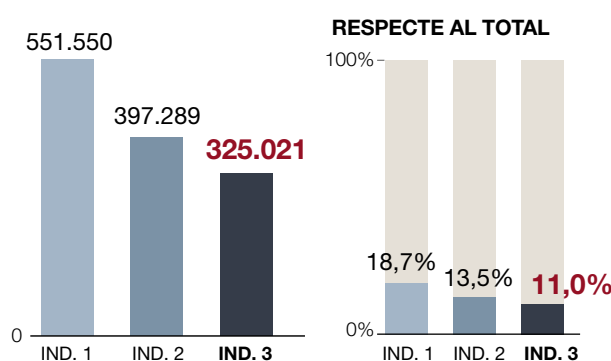
DADES DEL 2016

INDICADOR 1
(MOLT GENÈRIC)
Quan la despesa en energia supera el 10% de la renda disponible de la llar

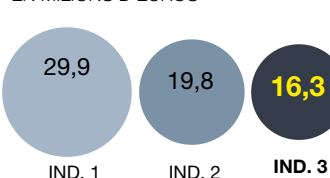
INDICADOR 2
(MÉS ESPECÍFIC, ES FA SERVIR AL REGNE UNIT)
Combina costos energètics desitjables i rendes baixes

INDICADOR 3
(MÉS ESPECÍFIC)
Adaptació a Catalunya del sistema britànic

CASES AMB POBRESA ENERGÈTICA

COST DEL FINANÇAMENT EN MILIONS D'EUROS

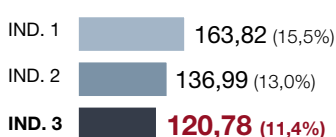

PERSONES AFECTADES

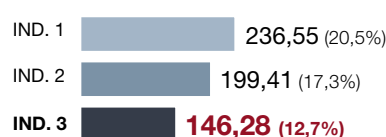
EN MILERS DE PERSONES. ENTRE PARÈNTESIS, EN % RESPECTE AL TOTAL

MENORS DE 14 ANYS*

MÉS GRANS DE 65 ANYS*

Font: Ivàlua

EL PERIÓDICO

el diccionari

Del descompte al tall de la llum

POBRESA ENERGÈTICA

►► Es tracta d'aquella situació en què una família o persona amb prou feines pot fer front a les despeses de serveis bàsics com la llum, el gas o l'aigua. En general s'entén que aquesta situació es dona quan la llar destina a aquests costos més del 10% de la seva renda disponible. Ivàlua ha creat un nou indicador que aspira a calcular la despesa que les famílies haurien de fer en energia per arribar a un nivell de confort mitjà. A més a més, es descompta la part dedicada a energia i es determina si la renda passa d'aquesta manera a ser inferior al llindar de risc de pobresa.

BO SOCIAL ►► És un descompte del 25% sobre el preu regulat (PVPC) que beneficia uns 2,4 milions de clients considerats més vulnerables. El Go-

vern l'ha hagut de modificar per adaptar-lo a una sentència del Tribunal Suprem que fa que el finançament no només les grans elèctriques sinó totes les comercialitzadores del mercat. L'Executiu preveu crear almenys tres categories de consumidors beneficiaris amb diferents descomptes en funció del seu nivell d'ingressos.

DESPESA NORMATIVA ►► No és la despesa en què efectivament incorre una llar, família o persona, per pagar els costos energètics, sinó la que hauria de ser o la desitjable. En general consisteix a calcular el que haurien de pagar per situar-se en un nivell de confort, en funció de la localització, les característiques de la vivenda i la climatologia per disfrutar del mateix nivell de confort que la mitjana de la població.

LLEI ELÈCTRICA ►► És la norma bàsica que regula el sector elèctric a Espanya. Al seu article 52 estableix una llista de subministraments que tenen el caràcter d'essencials i que no poden ser objecte de talls elèctrics. A través d'un decret aprovat el mes de desembre passat s'inclouen en aquest apartat els consumidors considerats «vulnerables severos» acollits a tarifes d'últim recurs i que actualment estan sent atesos pels serveis socials de les administracions públiques competents. En aquest apartat de la llei 24/2012 de 26 de desembre s'hi inclouen des de l'enllumenat públic pertanyent a les diferents administracions o el subministrament d'aigua per al consum humà a través d'una xarxa fins als hospitals, serveis funeraris o els centres penitenciaris, entre altres.

més baixos. Segons el càlcul d'Ivàlua, es tracta de 854.710 persones, que suposen el 12,7% de la població catalana. Amb l'indicador més simple (superar el 10% de la renda) són 1.283.700 persones, el 17,5% del total; i amb la fórmula britànica, 1.030.770, el 14,1% del total.

Fins ara es feia servir com a indicador el procedent de l'enquesta de condicions de vida del 2015, segons el qual la pobresa energètica afectava el 7% de la població (unes 511.000 persones), per sobre del 6,3% de la mitjana espanyola. No és aliè a això el fet que l'energia va triplicar l'alça dels salaris des del 2007.

Davant d'això, el Govern, d'acord amb el PSOE i Ciutadans, va aprovar un decret per evitar els talls de llum als consumidors més vulnerables, però no entrarà en vigor fins d'aquí uns tres mesos. A Catalunya, després del primer congrés de pobresa energètica celebrat el novembre passat, auspiciat entre altres per la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya, la Generalitat ha cre-

at dos grups de treball per elaborar propostes.

I alhora segueix aplicant un protocol que obliga les companyies a sol·licitar un informe dels serveis socials abans de tallar el subministrament, davant la disparitat de decisions judicials sobre les impugnacions portades a terme pel sector. Aquest procediment va fallar en el cas d'una àvia de Reus morta per l'incendi produït per unes espelmes.

Ivàlua basa els seus càlculs en la despesa energètica efectivament portada a terme per les famílies, a l'espera d'estimar la que hauria de ser per situar-se en un nivell de confort mitjà; i això pot haver deixat fora llars que, com a conseqüència de la seva situació econòmica, limiten el seu consum d'energia «per sota del que seria socialment desitjable», admeten.

El document basa els seus càlculs en la despesa energètica realitzada efectivament per les famílies

El flanc més feble del sistema més senzill (superar el 10% de la renda disponible) és que pot incloure com a pobres energètiques llars de rendes altes amb un consum elevat en béns de luxe, com una piscina climatitzada i que, per tant, dediquen més del 10% de la seva renda a l'energia. En canvi, pot excloure de la definició de pobresa energètica famílies amb baixos ingressos que retallen les seves despeses en energia per sota dels mínims desitjables perquè tenen dificultats per pagar i, per tant, no superen el 10% de la seva renda dedicat a això.

L'anàlisi d'Ivàlua reflecteix que les cases en situació de pobresa energètica amb almenys un membre de més de 65 anys estan sobrerepresentades en relació amb la població general, així com les que estan en risc de pobresa. ≡

Carburants a l'alça

Les festes de Nadal se salden amb una pujada de gairebé el 2% en el preu de les gasolines ≡ **La competència permet** que encara es trobi gasoil per sota d'un euro el litre

EL PERIÓDICO
BARCELONA

La pujada del preu del barril de petroli després de la decisió de l'OPEP de reduir la producció aquest any s'està traslladant ràpidament als assortidors de carburants de venda al públic. Els preus de la gasolina i el gasoil han experimentat pujades de fins al 2% durant les festes de Nadal i han iniciat l'any als seus nivells màxims des de l'agost del 2015. A l'encariment del barril s'hi suma a més l'enfortiment del dòlar, divisa en què es paga el cru.

Segons dades del Butlletí Petroler de la Unió Europea (UE), el preu mitjà del litre de gasolina va pujar al llarg de la setmana passada una mitjana d'1,233 euros, un 1,5% més que l'última dada disponible, corresponent a la setmana prèvia a Nadal. Aquest carburant inicia l'any amb un preu el 8,9% superior al de la mateixa setmana de l'any passat i registra el seu preu més elevat des dels 1,252 euros marcats la tercera setmana del mes d'agost del 2015.

Pel que fa al gasoil, costa de mitjana en l'arrencada de l'any 1,127 euros als assortidors, el 2% més que dues setmanes abans. El seu preu és el 17% superior al de la mateixa setmana del 2016.

Sis setmanes pujant

La gasolina i el gasoil han experimentat una seqüència de sis setmanes consecutives a l'alça, que es va iniciar al mes de novembre i que els ha allunyat dels preus mínims de l'any, d'1,069 i 0,92 euros, respectivament, de començaments del 2016.

El cost més elevat del barril de cru i la fortalesa del dòlar apunten a nous increments

A moltes gasolineres, aquests preus mitjans estan completament superats tant a l'alça com a la baixa. Segons les dades del geoportal del Ministeri d'Energia, que recull l'evolució dels preus de la majoria de les gasolineres pràcticament diàriament, ahir es podia comprar un litre de gasolina súper 95 a la província de Barcelona amb una forquilla de preus que oscil·lava entre un màxim d'1,35 i un mínim d'1,09. Passa exactament el mateix amb el gasoil, carburant que encara es podria adquirir entre alguns cèntims per sota

de l'euro i 1,19 euros.

La decisió recent dels països de l'OPEP de reduir la seva producció va situar el preu del barril de cru per sobre dels 50 dòlars. Actualment, el Brent, de referència a Europa, cotitza a 56,4 dòlars per barril, dos dòlars per sobre dels nivells de Nadal, mentre que el Texas es canvia a Nova York per 53 dòlars.

Amb els preus actuals, omplir un dipòsit mitjà de 55 litres de gasolina costa 67,8 euros, més de cinc per sobre dels 62,2 de la primera setmana del 2016. ≡

Tu tries el destí

Nosaltres només t'ensemeyem els millors. L'últim dijous de cada mes amb El Periódico de Catalunya.

destinos
SUPLEMENT DE VIATGES I TURISME